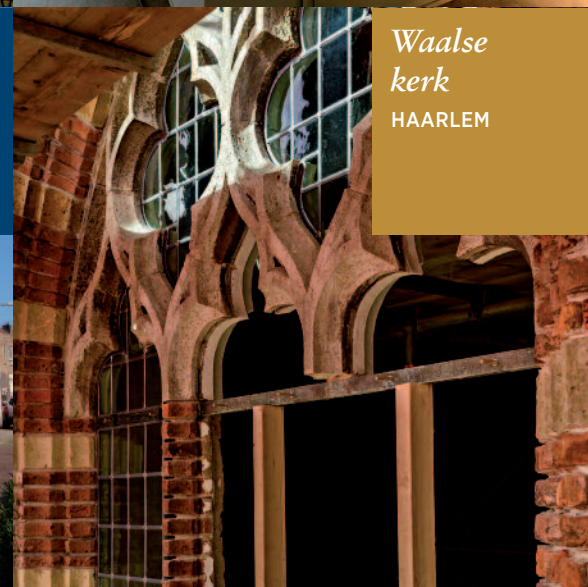

Kijk op onze vernieuwde website:
www.burgy.nl

Het Amstel Hotel is de nieuwste parel aan de lange ketting van restauratieprojecten die Burgy Bouwbedrijf mocht verzorgen. Op onze vernieuwde website kunt u nog veel meer fraaie projecten bekijken. We laten er hier alvast een paar zien...

BURGY Bouwbedrijf bv
Amphoraweg 1
2332 ED Leiden
071 532 24 05
www.burgy.nl

Redactie Burgy | Vormgeving Ton Wienbelt | Fotografie o.a. Arjen Veldt | Druk Drukkerij van der Linden

BURGY

KLASSIEK BOUWEN

De onzichtbare restauratie

Aan de Leidseweg in Voorschoten ligt de prachtige 17e-eeuwse buitenplaats Berbice. In opdracht van de Stichting tot Behoud van Cultuurhistorische Buitenplaatsen restaureerde Burgy Bouwbedrijf van 2013 tot en met 2017 het hoofdhuis en de portierswoning. Rem Posthuma, voorzitter van de stichting, formuleerde een heldere en tegelijkertijd uitdagende opdracht: “Houd alles precies zoals het is”. Dit naar de wens van de laatste bewoonster van Berbice, mejuffrouw Rudolpha Begeer (1914-2009). Rem Posthuma heeft mejuffrouw Begeer goed gekend. Samen met Burgy Bouwbedrijf en de architect Michiel Enderman bracht Posthuma de wens van mejuffrouw Begeer in vervulling.

De opdracht luidde: “Houd alles zoals het is” **Een bijzondere tijds capsule**

Het hoofdhuis van Berbice, vermoedelijk in 1674 gebouwd, werd in 1739 en 1785 verbouwd. Als een van de eerste panden in Nederland kreeg Berbice in de 19e en vroege 20e eeuw elektriciteit en sanitaire voorzieningen. In 1956 wordt een deel van het hoofdhuis verbouwd als appartement voor de broer van mejuffrouw Begeer. Daarna zijn er geen noemens-

waardige veranderingen geweest. Dat maakt het hoofdhuis een bijzondere tijds capsule. Mejuffrouw Begeer richtte in 2000 de Stichting tot Behoud van Cultuurhistorische Buitenplaatsen op. Bij haar overlijden droeg zij de buitenplaats Berbice op aan deze stichting om zeker te zijn van het behoud van de buitenplaats. De portierswoning en een deel van het hoofdhuis zijn nu beschikbaar voor verhuur. De rest van de buitenplaats Berbice blijft, samen met de rijke geschiedenis, precies zoals het was.

Hoe kan je je eigen ingrepen verklaren en inpassen?

Zo min mogelijk aanraken

Burgy Bouwbedrijf kreeg de opdracht om bij de restauratie alle lagen geschiedenis van het huis te behouden. Posthuma: “Het is heel bijzonder mee te maken hoe iets dat je zo dierbaar is als Berbice, na jaren van stilstand een restauratie ondergaat.” Enderman legt uit: “Bij het restauratieproces is con-

stant teruggekeken in de geschiedenis van het pand en de vraag gesteld: ‘Hoe kan je je eigen ingrepen verklaren en inpassen?’ Samen met de vaklieden van Burgy hebben we oplossingen gezocht die het pand zo min mogelijk ‘aanraken’.

Aparte werkinstructie: alles is af!

Posthuma: “Toen ik kennis maakte met Joris Zuyderhoudt, uitvoerder bij Burgy Bouwbedrijf, voelde ik meteen ‘die heeft hart voor de zaak’. Bij Burgy hebben we de mensen gevonden die snappen wat wij willen en met ons op één lijn zitten. De vaklieden van Burgy dachten altijd verder en zochten naar oplossingen om zoveel mogelijk historisch materiaal te behouden.”

Alle vaklieden, van Burgy en de onderaannemers, kregen een belangrijke startinstructie vertelt Burgy: “We zeiden steeds ‘Alles is af!’ Dat moest iedereen tot zich door laten dringen. De instructie was kort maar krachtig: wees voorzichtig bij alles wat je doet en zorg dat je niks beschadigt.”

De restauratie vroeg om een goede organisatie. Durk Burgy beschrijft de uitdaging: “Als zich dan iets voordoe -een vondst, een probleem- moeten we daar iets mee, maar de werkzaamheden kunnen niet zomaar stilgelegd worden. Daarom is flink geïnvesteerd in de bouwplaats. Voor de restauratie van de kap hebben we bijvoorbeeld een complete tent over het huis heen gezet. Dat heeft zich in het werk dubbel en dwars terugbetaald.”

Investering in de bouwplaats betaalt zich dubbel en dwars terug

Inzicht in de bouwgeschiedenis van het huis

De onderzoeken voorafgaand aan en tijdens de restauratie hebben veel inzicht geboden in de geschiedenis van het hoofdhuis. Joris ontrafelde de bouwgeschiedenis: “Mijn vermoeden dat het pand uit meerdere bouwfasen bestond, werd bevestigd toen ik

onder de vloer in de garderobe fraai voegwerk vond aan een binnenmuur. Later vonden we verfresten op een binnenmuur op de eerste verdieping en achter het stucwerk zat een dichtgemetseld raam, van dezelfde afmetingen als de blindnissen aan de buitenzijde. Die bleken uit 1739 te stammen. Verder troffen we oude gootklossen aan.” Uit deze vondsten bleek dat het huis in 1785 uitgebreid verbouwd is, waarschijnlijk om het meer grandeur te geven. Enderman geniet van het kiene vakmansoog: “Joris heeft met zijn 25 jaar ervaring een fingerspitzengefühl dat niet liegt. Hij heeft een berg referentiebeelden in zijn hoofd waar je u tegen zegt. Dat is goud waard.”

Vakman met berg referentiebeelden is goud waard

Ziet u wat in de keuken is gedaan?

In de grotendeels 17e-eeuwse keuken is heel wat werk onzichtbaar verricht. Alle tegeltjes zaten los en zijn zorgvuldig uitgenomen, genummerd en op precies dezelfde plek teruggeplaatst. Zelfs met verschillende voegjes en kapotte tegels ertussen. Onder de houten vloer is leidingwerk aangebracht en zijn

rotte balkkoppen vervangen. Zuyderhoudt: “Het is een spannend proces. Je wil zo min mogelijk schade aanbrengen aan de oude sfeer. Dat is goed gelukt in de keuken. Bloemen op tafel en het is weer als vanouds.”

Klok duurzaam verbeterd

Er zijn ook technische verbeteringen aangebracht zodat houtrot minder snel toe slaat. Een bijzonder onderdeel van de kap is de klok aan de parkzijde. Doordat het houtsnijwerk te dicht op het lood was geplaatst, ontstonden er vochtproblemen die leidden tot rot. De wijzeras is verlengd, waardoor er ruimte is ontstaan om het regenwater weg te laten lopen. Tegelijk is de onderkant van de wijzerplaat scharnierend gemaakt. Toekomstig onderhoud kan nu beter en gemakkelijker uitgevoerd worden.

Koepels ogen als tevoren maar lood zit nu stevig vast

Het oude loodwerk op de koepels van Berbice zat vast met gesmede spijkers uit 1785 en verzakte daarvoor steeds. Bij de restauratie is het loodwerk volledig vervangen. Naar de wens van de opdrachtgever om het historische uiterlijk te behouden, zijn, tegen de huidige, gebruikelijk werkwijze in, de koepels opnieuw bekleed met enorme platen van 75 kilo per stuk. Door de vindingrijkheid van Joris en de loodgieter lukte het met een inventieve klemconstructie deze gevaarten goed vast te zetten.

Minimaal ingrijpen: nieuwe bedrading in oude leidingen

Net als in het begin van de 20e eeuw is het hoofdhuis voorzien van de meest moderne installaties. Met kunst- en vliegwerk zijn deze weggewerkt in de oorspronkelijke leidingen, die Joris eerst in kaart heeft gebracht. Zonder dat je er iets van ziet en met minimale ingrepen, zijn de kroonluchters voorzien van nieuwe bedradingen.

De keuken van Berbice na restauratie: dit is wat je noemt onzichtbaar restaureren.

Bij Berbice vraagt de leek wellicht ‘Wanneer starten jullie met het werk?’ Dan is de restauratie geslaagd

Geslaagd resultaat

Berbice laat de essentie van restaureren zien: problemen tegenkomen, creatieve oplossingen zoeken en zo min mogelijk ingrijpen. Achteraf zegt Posthuma: “We wisten van tevoren natuurlijk niet wat we tegen zouden komen. Het vakmanschap van Burgy gaf rust, je voelt dat het goed gaat. Daarom zijn we voor de volgende fases van de restauratie ook met Burgy verder gegaan.”

Burgy vat samen: “Tegenwoordig willen de meeste mensen graag alles nieuw, ook in monumenten. Bij Berbice vraagt de leek wellicht ‘Wanneer starten jullie met het werk?’ Dan is de restauratie geslaagd. We hebben er alle vertrouwen in dat mejuffrouw Begeer tevreden zou zijn.”

Restauratie Hoofdhuis Buitenplaats Berbice

Periode: 2013-2017

Fase 1: Herstel van dak, kroonlijst en goten.

Fase 2: Restauratie van gevels, serre en portierswoning.

Fase 3: Installatiewerk (gas, water, elektra, riolering, verwarming en sanitair).

Fase 4: Binnenzijde van het hoofdhuis (o.a. vloeren, muren, plafonds en binnendeuren).

Opdrachtgever: Rem Posthuma, Stichting tot Behoud van Cultuurhistorische Buitenplaatsen

Architect: Michiel Enderman

Hoofdaannemer: Durk Burgy (projectleider), Joris Zuyderhoudt (uitvoerder), Burgy Bouwbedrijf